

M.A. (Part-I) (Marathi) CBCS - Semester 2016 Sem I
MAMRCBCS102 - Core II - Sahitya Shastra Bhag 1
(साहित्यशास्त्र भाग-1)

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/S/18/8002

Max. Marks : 80

1. साहित्य व इतर लिलित कला यांच्यातील साहचर्य संबंधाची साधक-बाधक चर्चा करा. 15
किंवा
 साहित्याच्या विविध प्रयोजनांचा सविस्तर आढावा घ्या.
2. साहित्य प्रकाराची संकल्पना स्पष्ट करून विविध साहित्यप्रकारांची ओळख करून घ्या. 15
किंवा
 साहित्य आणि समाज यांच्यातील परस्पर संबंधाची सविस्तर चर्चा करा.
3. भारतीय साहित्यशास्त्राचा परिचय करून घ्या. 15
किंवा
 'लक्षण' या शब्दशक्तीचे तिच्या विविध प्रकारासह स्पष्टीकरण करा.
4. 'तत्र विभावानुभाव व्यभिचारि संयोगाद्-सनिष्पत्ति' या रससूत्राच्या आधारे रसनिष्पत्तीची प्रक्रिया उलगडून दाखवा. 15
किंवा
 रससिध्दांताचे स्वरूप स्पष्ट करून रसविज्ञानांची थोडक्यात माहिती घ्या.
5. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) टिपा लिहा कोणत्याही दोन. 10
- 1) स्फूर्ती
 - 2) शैलीविज्ञान
 - 3) व्यंजना
 - 4) वीर आणि करुण रसः साहचर्य
- ब) योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा प्रत्येकी एक गुण. 10
- 1) साहित्य म्हणजे प्रतिकृतीची प्रतिकृती असे मत कोणी मांडले?
 - अ) वर्डस्वर्थ
 - ब) बायरन
 - क) प्लेटो
 - ड) ऑरिस्टॉटल

- 2) साहित्य म्हणजे जीवनभाष्य असे कोणी म्हटले आहे?
- अ) मॅथू अँर्नाल्ड ब) वर्फस्वर्थ
 क) बायरन ड) प्लेटो
- 3) अल्पाक्षररमणीयत्व हे ----- या वाइमयप्रकाराचे वैशिष्ट्य आहे.
- अ) कथा ब) कविता
 क) नाटक ड) कादंबरी
- 4) मम्मटानी साहित्याचे किती प्रयोजने सांगितली?
- अ) तीन ब) चार
 क) पाच ड) सहा
- 5) “काव्यरचनेस अनुकूल अशी शब्दार्थाची मांडणी जिच्यामुळे कवीला करता येते ती शक्ती म्हणजे प्रतिभा होय” अशी व्याख्या कोणी केली?
- अ) दण्डी ब) मम्मट
 क) हेमचंद्र ड) जगन्नाथ
- 6) “साहित्य ही एक सामाजिक संस्था आहे, व समाजनिर्मित भाषा हे त्याचे माध्यम आहे” असे कोण म्हणतात?
- अ) वेलेक आणि वॉरेन ब) मार्क्स
 क) तेन ड) सोस्यूर
- 7) “शैली म्हणजे लेखकाची पाहण्याची किंवा विचार करण्याची पद्धत” अशी व्याख्या कोणी केली?
- अ) फलॉबेर ब) ब्यूफा
 क) इयन ड) एडमंड
- 8) ‘धनी हा काव्याचा आत्मा आहे’ हे कोणाचे मत आहे?
- अ) भरत ब) वामन
 क) कुंतक ड) आनंदवर्धन
- 9) गौणी आणि शुद्धा हे कोणत्या शब्दशक्तीचे प्रकार आहेत?
- अ) अभिधा ब) लक्षणा
 क) व्यंजना ड) यापैकी नाही
- 10) ‘सविकल्प समाधीची’ संकल्पना कोणी मांडली?
- अ) अभिनव गुप्त ब) लोलट
 क) कुंतक ड) तात्यसाहेब केळकर
